

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag van de vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 12 november 2019

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Bouwbegeleidingscommissie
R. Konings

Aanwezige leden: mevrouw Tellegen (commissievoorzitter, VVD), de heer Ronnes (CDA), mevrouw Kuiken (PvdA), de heer Roza (namens het fractiepersoneel), mevrouw Tielens-Tripels en mevrouw Nollen (namens het ambtelijk personeel) en de heer Dronkers (namens de OR)

Aanwezige adviseurs: mevrouw Roos (Griffier), de heer Van Rhijn (directeur huisvesting en financiën van de Tweede Kamer), de heer De Bruijn (integraal adviseur), mevrouw Wouters (projectleider renovatie van de Tweede Kamer), de heer Van Noord (architect) en de heer Kuijpers (architect van het RVB)

*Griffier: mevrouw Konings
Adjunct-griffier: mevrouw Burger*

Afwezig met bericht van verhindering: de heer Kops (PVV), mevrouw Diks (GL), mevrouw Beckerman (SP), mevrouw Broeders (namens het fractiepersoneel) en de heer Unger (programmadirecteur renovatie van het RVB). Afwezig zonder bericht van verhindering: de heer De Groot (D66) en de heer Öztürk (DENK)

ALGEMEEN

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter heet iedereen van harte welkom bij deze extra BBC-vergadering. Deze is ingelast, omdat het afronden van de beoordeling/review van het Ontwerpatelier van het Voorlopig Ontwerp (VO) van het vorige architectenteam o.l.v. OMA haast heeft. De commissievoorzitter realiseert zich dat er gezien de volle agenda's veel van de BBC-leden wordt gevraagd en is blij met alle leden die vandaag aanwezig kunnen zijn.

2. Conceptverslag BBC-vergadering van 6 november 2019

Met enkele kleine aanpassingen wordt het verslag vastgesteld.

TIJDELIJKE HUISVESTING

Geen agendapunten.

RENOVATIE

3. Beoordeling van het Voorlopig Ontwerp van de vorige architect (vervolg)

De architect van het RVB geeft een presentatie over hoe het Ontwerpatelier heeft gekeken naar de ontwerpen van het vorige architectenteam voor gebouwdeel N en de parkeergarage en wat daarvan wenselijk is om over te nemen (groen), te herzien (oranje) of af te wijzen (rood).

In de presentatie over gebouwdeel N benadrukt de architect ten eerste het belang van gebouwdeel N als hart van het primaire proces. Vervolgens komt de beoordeling aan bod van de vorige voorstellen voor o.a. de publieksentree, het Ledenrestaurant, de gevels aan de kant van Lange Poten en de Hofplaats, de Hofpoort, de aansluitingen tussen gebouwdeel N met gebouwdelen K en B, de kelder, de restaurants, etc.

De BBC is het eens met de beoordeling van het Ontwerpatelier van gebouwdeel N en de parkeergarage, behalve met de volgende twee onderdelen:

1. Gevel van de Nieuwbouw aan de Lange Poten-zijde. Het Ontwerpatelier is van mening dat de huidige gevel behouden kan blijven, omdat de door het vorige architectenteam voorgestelde uitbreiding van het ledenrestaurant naar buiten toe niet zal worden overgenomen. De BBC stelt voor om eventuele aanpassingen aan deze gevel niet op voorhand uit te sluiten, maar deze in samenhang te bekijken met de beoogde publieksentree en entree voor Nieuwspoort;
2. Vide op de eerste en tweede verdieping van de Nieuwbouw (tussen de commissiezaal). Het Ontwerpatelier wijst het voorstel van het vorige architectenteam om deze vides dicht te maken ten behoeve van technische voorzieningen (bijv. pantry en AV-ruimte) af. De BBC stelt voor om alle mogelijkheden voor het plaatsen van deze extra voorzieningen, dat is opgenomen in het Programma van Eisen (PvE), op dit moment nog open te houden.

Voor bovenstaande punten zal de BBC het Presidium adviseren om de beoordeling van het Ontwerpatelier te wijzigen van rood (afwijzen) naar oranje (herzien).

Tijdens de bespreking zijn daarnaast de volgende vragen gesteld en/of aandachtspunten naar voren gebracht:

Ledenrestaurant

Naar aanleiding van de bespreking over de buitengevel aan de kant van Lange Poten vragen diverse BBC-leden of de uitbreiding van het Ledenrestaurant nog steeds deel uitmaakt van het ontwerpproces. De architect van het RVB en de integraal adviseur bevestigen dit.

Loopbrug tussen N en H

De commissievoorzitter vraagt of het weghalen van de loopbrug tussen de gebouwdelen N en H ervoor zou kunnen zorgen dat er een ruimtelijker gevoel in de Statenpassage ontstaat. De architect van het RVB beaamt dit, maar benadrukt ook het belang van de brug voor de aansluiting met gebouwdeel H. Ook wordt de brug veel gebruikt voor interviews. Het zou wel goed zijn de aansluiting van de loopbrug aan de kant van gebouwdeel H te optimaliseren.

Entree aan de Pleinzijde

Diverse leden geven aan dat ze de entree aan de Pleinzijde momenteel rommelig vinden. Ze spreken de wens uit om de scanstraat minder prominent in de Statenpassage te situeren en om de doorkijk vanaf het Plein naar de Statenpassage (zoals ook voorgesteld door het vorige architectenteam) te verbeteren.

Vergaderruimtes

Met betrekking tot de indeling van de vergaderruimtes (commissiezalen, vergaderzalen en de plenaire zaal) vertelt de architect dat er momenteel over wordt nagedacht hiervoor een aparte werkgroep of commissie van gebruikers op te richten. Deze werkgroep zal zich buigen over de vraag aan welke behoeften deze ruimtes in de toekomst moeten voldoen. De commissievoorzitter vult aan dat dit vraagstuk ook eens in het Presidium is besproken, aangezien de inrichting van een vergaderzaal van invloed is op het primair proces. Eén van de leden vraagt of ook de BBC bij de indeling van de vergaderruimtes betrokken wordt. Dat is het geval. Enkele leden brengen in dat de werkgroep Van der Staaij recentelijk voorstellen voor aanpassing van het Reglement van Orde heeft gepresenteerd, en dat er steeds meer commissiedebatten plaatsvinden. Ruimtes zouden daarom efficiënt ingericht moeten worden.

Kelder

Het Ontwerpteam licht toe dat er alternatieve opties worden verkend voor de distributieroutes in het gebouw (post etc.), aangezien dit niet allemaal ondergronds plaats hoeft te vinden.

De directeur Huisvesting geeft aan dat hij het belangrijk vindt dat de facilitaire medewerkers zo veel als mogelijk dezelfde routes kunnen blijven gebruiken als de rest van de Kamerbewoners (en dus geen aparte gangen). De BBC-leden beamen dit volledig.

De toiletblokken

Het Ontwerpatelier zet uiteen wat de voor- en nadelen zijn van het verwijderen van de toiletblokken nabij de ingangen van de plenaire zaal op de eerste en tweede verdieping om op deze locatie een vide te maken. Het is echter niet gemakkelijk om alternatieve locaties voor de toiletten te vinden, die tevens dicht bij de ingangen van de plenaire zaal liggen. De commissievoorzitter stelt dat dit inderdaad een moeilijke afweging is.

Overig gebouwdeel N

Een BBC-lid merkt op dat het Statenrestaurant vaak vol zit en dat mensen dan met hun dienblad de trap af moeten naar de eerste etage voor een zitplaats. Dit is gezien de deuren en vrij hoge traptreden lastig. Het zou goed zijn daar in het nieuwe ontwerp een oplossing voor te vinden. Een ander lid merkt op dat er in gebouwdeel H nu veel geuroverlast is van de keuken van Nieuwspoort.

Parkeergarage/expeditie

De architect van het RVB licht toe dat het inpassen van de expeditie een grote ontwerp-opgave is. Een BBC-lid benadrukt dat de huidige plek niet geschikt is voor expeditie, omdat deze nu zorgt voor een rommelige aanblik. Een ander BBC-lid wijst erop dat het Ontwerpatelier heel zorgvuldig met dit vraagstuk om moet gaan, gezien de bijzondere omgeving (Binnenhof, Torentje, etc.). Benadrukt wordt dat het belangrijk is om ondernemers en andere betrokkenen rondom het Plein te betrekken bij eventuele aanpassingen in de parkeergarage. Een lid vraagt wie nu de eigenaar is van de garage. Dat is het Rijksvastgoedbedrijf. Tot slot wordt gevraagd of er in de parkeergarages ook fietsenstallingen en laadpalen voor elektrische auto's en eventuele andere 'groene' voorzieningen worden geplaatst. Dat is het geval.

OVERIG

4. Rondvraag en sluiting

De commissievoorzitter stelt voor het advies aan het Presidium over de beoordeling van de voorstellen van het vorige architectenteam, waarmee na de vorige vergadering een begin is gemaakt, aan te vullen met de conclusies van vandaag. Het advies wordt vanavond nog eenmaal aan de BBC-leden voorgelegd voordat het (met het oog op de vergadering van het Presidium op 13 november) aan het Presidium wordt gestuurd.

Een BBC-lid merkt op dat de reactietermijn op stukken vaak erg kort is, zo ook nu. De commissievoorzitter beaamt dat. Het is de verwachting dat er bij de beoordeling van

het nieuwe VO meer ruimte in de planning is voor een zorgvuldige beoordeling.

De commissievoorzitter bedankt alle leden voor hun aanwezigheid en sluit de vergadering.